

Dato: 06.02.2017

Arkiv: A-2017

Jrn: 9566

Tiltaksplan for Hedmark Trafikk FKF 2018-2021 – høringsuttalelse

Det vises til invitasjon til å komme med høringsuttalelse til forslag til tiltaksplan for Hedmark Trafikk FKF 2018-2021.

Arbeidsutvalget i Regionrådet for Fjellregionen, som har kommunene Rendalen, Alvdal, Folldal, Tynset, Tolga og Os i Hedmark og Røros og Holtålen i Sør-Trøndelag samt Hedmark og Sør-Trøndelag fylkeskommuner som medlemmer (observatørstatus for Sør-Trøndelag), har gjort følgende vedtak etter behandling per mail:

Arbeidsutvalget i Regionrådet for Fjellregionen ber om at tiltaksplanen for Hedmark Trafikk FKF 2018-2021 får en mer offensiv tilnærming for å nå målene til Hedmark fylkeskommune om kollektivtilbudet. Det bes spesielt om et tiltak for å arbeide med løsninger for hvordan persontransport kan løses i områder med lite befolkningsgrunnlag og store avstander. Et slikt offensivt tiltak må legges inn i den endelige planen og erstatte forslagene om bestillingstransport og servicelinjer.

Det vises for øvrig til vurderingene i saksutredningen.

Uttalelsen sendes Hedmark fylkeskommune, Hedmark Trafikk og Sør-Trøndelag fylkeskommune.

Det protokollføres at fylkesrådet i Hedmark avsto fra å stemme, siden det skal behandle uttalelsene og legge fram en sak for fylkestinget.

Saksutredningen som lå til grunn for vedtaket følger på de neste sider.

Eventuelle spørsmål kan rettes til regionrådgiver Rune Jørgensen på tlf 95 11 05 77 eller e-post rune.jorgensen@hedmark.org

Vennlig hilsen
Regionrådet for Fjellregionen

Rune Jørgensen
Regionrådgiver

Kopi: Hedmark Trafikk FKF og Sør-Trøndelag fylkeskommune

SAKSUTREDNING AU-MØTE 01.03.17

Sak 10/2017: Tiltaksplan for Hedmark Trafikk FKF 2018-2021 – høringsuttalelse

Saksbehandler: Rune Jørgensen

Denne saken ble behandlet per mail på grunn av høringsfristen med frist for tilbakemeldinger. Det protokollføres at fylkesrådet i Hedmark avsto fra å stemme, siden det skal behandle uttattelsene og legge fram en sak for fylkestinget.

Det vises til orienteringer i arbeidsutvalgets møte 9. januar fra fylkesrådet i Hedmark, Hedmark Trafikk og Sør-Trøndelag fylkeskommune. Tiltaksplan for Hedmark Trafikk 2018-2021 som er sendt på høring, kan i sin helhet leses her:

<https://www.hedmark.org/Om-fylkeskommunen/Nyttig/Saker-paa-hoering/Hoering-Tiltaksplan-for-Hedmark-Trafikk-FKF-2018-2021>

Hovedmålet til fylkeskommunens mål for kollektivtrafikken er «Et effektivt og klimavennlig kollektivtilbud» med delmålet «Godt kollektivtilbud og flere kollektivreisende». I forslaget heter det at foretakets virksomhet er «å øke den kollektive transportandelen i fylket». Det kan dermed se ut som om foretaket har en lavere ambisjon enn eieren.

Hovedmålet skal oppnås gjennom tiltak innenfor fire satsningsområder:

1. Rutestruktur og helhetlig reisekjede.
2. Det grønne skiftet.
3. Informasjon og marked: Standardisering av informasjon og bruk av mobile løsninger.
4. Å lære folk i Hedmark å reise kollektivt.

I forhold til rutestruktur og helhetlig reisekjede heter det at «Målet er å videreutvikle et solid stamnett bestående av toglinjer, regionlinjer og bylinjer, hvor tilbudet skal være fast, frekvent og forutsigbart. Kollektivtransporten skal være trygg og tilgjengelig.»

Dette høres i utgangspunktet ut som et fornuftig mål, men det er region- og bylinjer som prioriteres. Bestillingstransport (blant annet FLEX) nedtones eller fases ut, og erstattes av lokallinjer der hvor det god dekning av reisende. Linjer som er tilpasset behovet for skoletransport er åpne for ordinære reisende. Det vurderes innført servicelinjer hvor bestiller betaler.

Tiltaksplanen har et mål om 3 % økning av antall ordinære reisende årlig fram til 2020, men dette skal nås med reduserte økonomiske rammer. Økonomiplanen til Hedmark fylkeskommune sier at tilskuddsrammen til selskapet er 340,6 millioner i år og reduseres gradvis til 336,9 millioner kroner i 2010.

Slik regionrådgiver leser planen, skal målet nås gjennom satsing på sentrale områder, siden dette er mer effektivt både kostnadmessig og miljømessig. Dette betyr at distriktene utenom byene blir prioritert ytterligere ned!

Dette vises ved at bestillingstransport vurderes benyttet som et utfyllende tilbud til og fra kommunesenter, der tilbudet faller fra i forbindelse med skolefridager. Det er noe uklart om dette betyr at bestillingstransport kun skal være tilgjengelig ved skolefri.

Det skal ifølge forslaget dessuten vurderes om det skal innføres krav om at det må være minimum tre passasjerer som skal til samme område for at transporten skal kjøres.

Videre heter det altså at servicelinjer skal bygge på prinsippet om at bestiller betaler, og hvor ledig transportkapasitet leies ut til bestilleren. Billettinntektene refunderes bestiller.

Under orienteringen til arbeidsutvalget i regionrådet framkom det at dette betyr at det er kommuner eller bedrifter som må ta denne regningen. Det ble vist til et eksempel der Nord-Odal kommune subsidierer en linje mellom Sand og Eidsvoll, men dette er avvirket og inngår som en del av det ordinære rutetilbudet.

Hedmark Trafikk ønsker altså å skyve ansvar over til kommunene og/eller næringslivet, og det er vanskelig å se at dette er gjennomførbart i kommunene i Fjellregionen. Regionrådgiver kan ikke se noen eksempler på bedrifter som kan ha behov for egne busstilbud inn til sine virksomheter og dermed kan være villig til å betale for dette.

Ringbussen startet opp den 17.08.15 i Tynset sentrum. Ut fra høringsforslaget er det ikke mulig å lese hva som skjer med denne siden den ikke engang er nevnt. Dette er lite tilfredsstillende.

Det er også underlig at ordningen «Trygt hjem for en 50- lapp» ikke er omtalt i høringsforslaget. Dette er en god ordning for ungdommen, og det må slås fast at denne skal fortsette.

I høringsforslagets kunnskapsdel heter det blant annet at «Erfaringene med FLEX/bestillingslinjer og KID-Tolga tilsier at det bør etableres et prosjekt som ser på hvordan behovet for persontransport kan løses i området med lite befolkningsgrunnlag og store avstander.»

Dette er regionrådgiver helt enig i, men denne erkjennelsen følges ikke opp med et forslag om et slikt tiltak i planen!

Regionrådet for Fjellregionen har med en erkjennelse av at det er utfordrende å etablere gode kollektivtilbud i områder med få mennesker, tatt flere initiativ for å gjennomføre et slikt arbeid.

I fjor inviterte vi til et kollektivseminar, der det ble lansert en rekke forslag til tiltak. Det er nå startet et arbeid for å få hjelp av ungdommen til å få fram nye ideer til løsninger, et arbeid som Hedmark Trafikk har bevilget et mindre tilskudd til (25.000 kroner). I Dalarna er det startet et arbeid rundt dette, og dette kan det være mulig å dra nytte av eller samarbeide om siden utfordringen er akkurat de samme i Sverige. I sin redegjørelse til arbeidsutvalget opplyste direktøren at det er aktuelt å bli med i et EU-arbeid.

Samlet sett betyr dette etter regionrådgivers vurdering at det er et godt grunnlag for å gjennomføre et offensivt arbeid - i samarbeid med NSB, drosjenæringen, Atb og flere – for å finne bedre løsninger for hvordan persontransport kan løses i områder med lite befolkningsgrunnlag og store avstander.

Et slikt offensivt tiltak må legges inn i den endelige planen og erstatte forslagene om bestillingstransport og servicelinjer.

I dag er det slik at i mange utkantstrøk er det i realiteten nesten utelukkende skolebussene som utgjør kollektivtilbudet også til den øvrige befolkningen.

Flere steder er det fare for at også dette tilbudet kan bli borte på grunn av mangel på elever, eksempelvis i Tufsingdalen og Øversjødalen med opp mot fire mils avstand til kommunesentrene. Dette understreker behovet for å arbeide med alternative løsninger. Som et ledd i dette arbeidet bør det vurderes om det skal gjennomføres en såkalt mobilitetsanalyse, som vil gi svar på reisemønsteret til folk. En slik analyse er gjennomført i Trondheim, og avslørte at busstilbudet i mange tilfeller ikke var tilpasset folks reisemønster. Det er varslet en tilsvarende analyse i hele Trøndelag.

I et arbeid som er beskrevet over er det også naturlig å se på mulighetene for å oppfylle flere av de ønskene Fjellregionen har for et bedre kollektivtilbud, der noen er:

- en raskpendlerrute i hoveddalføret på akse Røros – Tynset – Alvdal
- å binde handelssentret Tynset og kulturbyen Røros tettere sammen med bedre kveldstilbud og i helgene
- å forbedre tilbudet over Kvikne på kveldstid
- å gjenetablere et nattilbud mellom Oslo og Trondheim

Forslag til vedtak:

Arbeidsutvalget i Regionrådet for Fjellregionen ber om at tiltaksplanen for Hedmark Trafikk FKF 2018-2021 får en mer offensiv tilnærming for å nå målene til Hedmark fylkeskommune om kollektivtilbudet. Det bes spesielt om et tiltak for å arbeide med løsninger for hvordan persontransport kan løses i områder med lite befolkningsgrunnlag og store avstander. Et slikt offensivt tiltak må legges inn i den endelige planen og erstatte forslagene om bestillingstransport og servicelinjer.

Det vises for øvrig til vurderingene i saksutredningen.

Uttalelsen sendes Hedmark fylkeskommune, Hedmark Trafikk og Sør-Trøndelag fylkeskommune.